

Prof. dr. sc. JELKA ANIĆ
(Vuhred, 20. travnja 1921,
Zagreb 17. travnja 2004.)

Vijest o smrti prof. dr. sc. Jelke Anić bolno je odjeknula u srcima njene rodbine, kolegica i kolega, prijatelja, znanaca, njenih bivših studenata i svih koji su je poznavali. Prof. Jelka Anić bila je veliki, doma i u svijetu, priznati znanstvenik, vrstan pedagog i istaknuti stručnjak za ishranu bilja i biljnu fiziologiju. Uspješno je povezivala znanstveni, nastavni i stručni rad. Svojim znanjem i nadasve susretljivošću puno je pridonijela razvitku znanstvenih, nastavnih i stručnih kadrova, koji će se svoje velike učiteljice s ponosom sjećati. Resile su je brojne vrline kao što su samozatajost, predanost i upornost u istraživačkom radu, skromnost i spremnost da uvijek drugima pomogne. Slovila je kao prva dama Agronomskog fakulteta zbog svoje široke opće naobrazbe i kulture, visokog morala i akademskog dostojanstva.

Prof. dr. sc. Jelka Anić, djevojačkog prezimena Mravljak, rođena je 20. travnja 1921. godine u Vuhredu kraj Maribora. Gimnaziju je završila 1939. godine u Celju. Iste godine upisala se na Poljoprivredno-šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirala 1943. godine. U kolovozu 1943. godine bila je izabrana za asistenta u Zavodu za pedologiju i ishranu bilja, kod velikog svjetski priznatog znanstvenika akademika Mihovila Gračanina. Njen suptug akademik Milan Anić bio je također veliki, doma i u svijetu, priznat znanstvenik i stručnjak za uzgoj šuma. Od početka rada prof. Anić je razvila široku znanstvenu i stručnu aktivnost. Doktorirala je 1956. godine na tematici "Akumulacija bakra i njegova fiziološka aktivnost u tlima vinograda Hrvatske". Od 1952. godine u svojstvu predavača obavljala je nastavu iz kolegija ishrana bilja. Godine

1962. izbrana je za docenta na istom predmetu, zatim 1967. za izvanrednog profesora, a 1973. za redovitog profesora. Čitav svoj radni staž provela je na Agronomskom fakultetu u Zagrebu, gdje je odgojila velik broj stručnih kadrova, osam doktora znanosti i više magistara znanosti. Doktori znanosti, kojima je bila mentor, danas djeluju kao sveučilišni nastavnici u Zagrebu i na sveučilištima bivše države. Osim na Agronomskom fakultetu predavala je i na Šumarskom fakultetu u Zagrebu. Posjedovala je bogato dugogodišnje nastavno iskustvo. Predavala je predmete "Ishrana bilja", "Fiziologija bilja", "Sustav tlo - biljka" i "Ishrana šumskog drveća". Na poslijediplomskim studijima iz: pedologije, opće proizvodnje bilja, ratarstva, oplemenjivanja i genetike, vinogradarstva, voćarstva, i povrćarstva predavala je "Odabrana poglavlja iz fiziologije i ishrane bilja". Svojim plodnim radom i velikim prilogom izgradnji znanstvenih, nastavnih i stručnih kadrova prof. dr. sc. Jelka Anić sve nas je zadužila.

Sama je za svoje usavršavanje uložila vrlo mnogo truda. Za usavršavanje je bila na studijskim putovanjima i specijalizacijama u vodećim europskim institutima za ishranu bilja. Kao stipendist FAO boravila je 9 mjeseci na specijalizaciji u Njemačkoj na institutima u: Göttingenu, Giessen-u, Hanoveru, Weihenstephanu, Volkanrodeu Untehofu, Essenu i Munsteru, zatim u Nizozemskoj na institutima za plodnost tla u Groningenu i Ostenbreeku. Prof. dr.sc. Jelka Anić govorila je i pisala: njemački, francuski i engleski jezik, a uspješno se sužila s više stranih jezika među kojima posebice ruskim.

Kao dobar poznavatelj stranih jezika uspješno je pratila i upoznavala dostignuća u svjetskoj znanosti, a također rezultate svojih istraživanja iznosila na više međunarodnih znanstvenih skupova, gdje je često vrlo aktivno sudjelovala u diskusijama o aktualnim znanstvenim problemima. Na kongresima Međunarodnog društva za proučavanje tla sudjelovala je: 1956. godine u Parizu, 1964. godine u Bukureštu i 1974. godine u Moskvi. Nakon kongresa u Moskvi sudjelovala je u potkongresnoj ekskurziji u Armeniji i Gruziji. Godine 1961. sudjelovala je na Međunarodnom kongresu za mineralna gnojiva u Opatiji. Prof. dr. sc. Jelka Anić pozivana je kao gost profesor na više europskih sveučilišta i instituta. Nabrojimo samo neke: Pisa (1960), Beč (1965. i 1968), Sofija (1967), Sevilla (1979), Varšava (1981), Strassburg (1984). Sa znanstvenim referatima sudjelovala je na svih sedam Kongresa društva za proučavanje tla.

Znanstveni opus prof. dr.sc. Jelke Anić obuhvaća vrlo široko područje fiziologije, a posebice ishrane bilja. Četiri su glavna područja njenog znanstvenog interesa i rada, a odnose se na problematiku: mikroelemenata, popravka plodnosti kiselih tala, istraživanje hranidbenog kapaciteta tala u Hrvatskoj i utjecaj poljoprivrede na zagađenje voda i okoliša. Prof. Anić prva je u Hrvatskoj započela i proširila proučavanja mikroelemenata, pa je na toj tematici i doktorirala. Uočivši da je na nekim kiselim tlima fosfor limitirajuće biljno hranivo pristupila je is-

traživanju, odnosno frakcioniranju ukupnog fosfora i osvijetlila uzroke slabe pristupačnosti. Istraživanjima P-frakcija i K- frakcija u važnijim tipovima tala Hrvatske puno je pridonijela boljem poznavanju dinamike tih hraniva u našim tlima. U vezi uzgoja biljaka na karbonatnim tlima dulje je vrijeme istraživala Fe-klorozu i dala određena rješenja za njeno liječenje. Uvidjevši nedostatke nekontrolirane prakse u primjeni kemizacije poljoprivrede u zadnjim godinama svoje aktivnosti proučavala je problematiku zagađenja voda i tala. Budući da se NO₃ smatra kao najčešći zagađivač podzemnih voda i tla proučavala je djelovanje inhibitora nitrifikacije.

Prof. dr. sc. Jelka Anić prva je u Hrvatskoj udarila temelje istraživačkog rada u području ishrane bilja, koristeći suvremene znanstvene metode postavljanja pokusa, prikupljanja rezultata i obrade podataka.

Pored znanstvenog rada prof. Anić je godinama uspješno surađivala s brojnim organizacijama na rješavanju stručnih problema. Kod toga se uvijek rukovodila načelom da se nove tehnologije u proizvodnju pouzdano mogu uvoditi ukoliko su oslonjene na uporišne točke znanstvenih dosega.

Teško je ukratko obuhvatiti znanstveno, stručno i pedagoško djelovanje ove istaknute znanstvenice, koja je svojim radom pronijela hrvatskoj i svjetskoj znanosti slavu doma i u inozemstvu.

Prof. Jelka Anić bila je altruist i humanist. Nije žalila truda i vremena, pa makar i na vlastiti uštrb, da svojim znanjem svakome pomogne. Veselila se tuđem uspjehu, napose svojih suradnika koje je podsticala i pomagala pri izradi magistarskih i doktorskih radova, kao i kod rješavanja problema na koje bi nailazili u svom znanstvenom radu. Bila je strog borac za znanstvenu istinu, pa je katkada zbog toga kod mlađih istraživača krivo svaćena. No, kasnije su joj svi bili zahvalni što je baš tako postupala, jer su se naučili znanstveno raditi. Bila je velika i divna osoba kakva se rijetko susreće u životu. Za sve što je učinila za agrikulturnu znanost, struku i izgradnju stručnih i znanstvenih kadrova izražavamo iskrenu zahvalnost.

Svijetli lik drage profesorice Jelke Anić zadržati ćemo u trajnom sjećanju.

Prof. dr.sc. Ivo Miljković